

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

30 iunie 2022 *

„Trimitere preliminară – Procedură preliminară de urgență – Politica în domeniul azilului și imigrației – Directiva 2011/95/UE – Articolul 4 – Proceduri comune de acordare și retragere a protecției internaționale – Directiva 2013/32/UE – Articolele 6 și 7 – Standarde pentru primirea solicitanților de protecție internațională – Articolul 18 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Directiva 2013/33/UE – Articolul 8 – Plasare în detenție a solicitantului – Motivul plasării – Protejarea securității naționale sau a ordinii publice – Plasare în detenție a solicitantului de azil ca urmare a intrării sale ilegale pe teritoriul Uniunii”

În cauza C-72/22 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei), prin decizia din 2 februarie 2022, primită de Curte la 4 februarie 2022, în procedura

M. A.

cu participarea:

Valstybės sienos apsaugos tarnyba,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Arabadjiev (raportor), președinte de cameră, domnul L. Bay Larsen, vicepreședintele Curții, îndeplinind funcția de judecător al Camerei întâi, doamna I. Ziemele și domnii P. G. Xuereb și A. Kumin, judecători,

avocat general: domnul N. Emiliou,

grefier: doamna M. Siekierzyńska, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 7 aprilie 2022,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru M. A., de I. Botyrienė, avokatė;
- pentru guvernul lituanian, de K. Dieninis și V. Vasiliauskienė, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: lituaniana.

– pentru Comisia Europeană, de A. Azema, S. L. Kalėda și A. Steiblytė, în calitate de agenți,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 2 iunie 2022,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO 2011, L 337, p. 9), a articolului 7 alineatul (1) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO 2013, L 180, p. 60), precum și a articolului 8 alineatele (2) și (3) din Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (JO 2013, L 180, p. 96).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri între M. A., resortisant al unei țări terțe, pe de o parte, și Valstybės sienos apsaugos tarnyba (Serviciul național al poliției de frontieră din cadrul Ministerului de Interne al Republicii Lituania) (denumit în continuare „VSAT”), pe de altă parte, în legătură cu cererea acestuia din urmă de plasare în detenție a lui M. A.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2011/95

- 3 Articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2011/95 prevede:
„Statele membre pot considera că este obligația solicitantului să prezinte, de îndată ce este posibil, toate elementele necesare în sprijinul cererii sale de protecție internațională. Statele membre au obligația de a evalua, în cooperare cu solicitantul, elementele relevante ale cererii.”

Directiva 2013/32

- 4 Potrivit articolului 2 litera (c) din Directiva 2013/32:
„În sensul prezentei directive:
[...]
(c) «solicitant» înseamnă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a depus o cerere de protecție internațională cu privire la care nu a fost adoptată încă o decizie finală.”

5 Articolul 6 din Directiva 2013/32 prevede:

„(1) Atunci când o persoană înaintează o cerere de protecție internațională unei autorități competente, în temeiul dreptului național, să înregistreze astfel de cereri, înregistrarea are loc în cel mult trei zile lucrătoare de la depunerea cererii.

Dacă cererea de protecție internațională este înaintată altor autorități susceptibile să primească astfel de cereri, dar care nu sunt competente să le înregistreze în temeiul legislației interne, statele membre se asigură că înregistrarea are loc în decurs de 6 zile lucrătoare de la depunerea cererii.

Statele membre se asigură că respectivele autorități susceptibile să primească cereri de protecție internațională, precum poliția și polițiștii de frontieră, autoritățile competente în materie de imigrație și personalul din locurile de reținere, au informațiile relevante și că personalul acestora beneficiază de nivelul necesar de formare corespunzător sarcinilor și responsabilităților lor, precum și că primesc instrucțiuni pentru a informa solicitanții cu privire la locul și modalitatea de depunere a cererilor de protecție internațională.

(2) Statele membre se asigură că persoana care a solicitat protecție internațională are posibilitatea efectivă de a depune cererea sa în cel mai scurt timp posibil. În situația în care solicitantul nu își depune cererea, statele membre pot aplica articolul 28 în mod corespunzător.

(3) Fără a aduce atingere alineatului (2), statele membre pot solicita ca cererile de protecție internațională să fie depuse personal și/sau într-un loc desemnat.

(4) În pofida alineatului (3), se consideră că s-a depus o cerere de protecție internațională din momentul în care un formular trimis de solicitant sau, în situația în care se prevede astfel în legislația internă, un raport oficial a parvenit autorităților competente ale statului membru vizat.

(5) În cazul în care cererile simultane de protecție internațională din partea unui număr mare de resortisanți ai unor țări terțe sau de apatrizi fac, în practică, foarte dificilă respectarea termenului prevăzut la alineatul (1), statele membre pot să prevadă ca termenul să fie prelungit la 10 zile lucrătoare.”

6 Articolul 7 alineatul (1) din această directivă prevede:

„Statele membre iau măsuri pentru ca fiecare persoană majoră având capacitate juridică să aibă dreptul de a depune o cerere de protecție internațională în nume propriu.”

7 Articolul 43 din directiva menționată prevede:

„(1) Statele membre pot prevedea proceduri, în conformitate cu principiile și garanțiile fundamentale din capitolul II, în vederea adoptării unei decizii la frontieră sau în zonele de tranzit ale statelor membre cu privire la:

(a) admisibilitatea unei cereri depuse, în temeiul articolului 33, în aceste locuri și/sau

(b) fondul unei cereri într-o procedură în temeiul articolului 31 alineatul (8).

(2) Statele membre se asigură că, în cadrul procedurilor prevăzute la alineatul (1), se ia o decizie într-un termen rezonabil. În cazul în care nu a fost luată o decizie în termen de patru săptămâni, solicitantului îi este permisă intrarea pe teritoriul statelor membre pentru ca cererea sa de azil să fie soluționată în conformitate cu celelalte dispoziții ale prezentei directive.

(3) În cazul unor sosiri implicând un număr mare de resortisanți ai unei țări terțe sau apatrizi care depun cereri de protecție internațională la frontieră sau într-o zonă de tranzit, care fac în practică imposibilă aplicarea la fața locului a dispozițiilor de la alineatul (1), procedurile respective pot fi aplicate pe perioada în care acești resortisanți ai unei țări terțe sau apatrizi sunt cazați în mod normal în locurile din apropierea frontierei sau a zonei de tranzit.”

Directiva 2013/33

8 Potrivit considerentelor (15) și (20) ale Directivei 2013/33:

„(15) Măsura plasării în detenție a solicitanților ar trebui aplicată în conformitate cu principiul fundamental conform căruia o persoană nu ar trebui să fie supusă unei măsuri de detenție pentru unicul motiv că solicită protecție internațională, în special în conformitate cu obligațiile juridice internaționale ale statelor membre și cu articolul 31 din Convenția de la Geneva. Solicitanții pot fi plasați în detenție numai în condiții excepționale, foarte clar definite, prevăzute de prezenta directivă și respectând principiului necesității și proporționalității cu privire atât la modalitatea, cât și la scopul unei astfel de detenții. Un solicitant aflat în detenție ar trebui să aibă acces efectiv la garanțiile procedurale necesare, precum introducerea unei căi de atac în fața unei autorități judiciare naționale.

[...]

(20) În vederea unei mai bune asigurări a integrității fizice și psihologice a solicitanților, detenția ar trebui să fie o ultimă soluție și poate fi aplicată numai după ce au fost examinate în mod corespunzător toate măsurile neprivative de libertate alternative detenției. Orice măsură alternativă detenției trebuie să respecte drepturile fundamentale ale omului ale solicitanților.”

9 Articolul 2 litera (h) din această directivă prevede:

„În sensul prezentei directive:

[...]

(h) «detenție» înseamnă orice măsură de izolare a unui solicitant de către un stat membru într-un loc determinat, în care solicitantul este lipsit de libertatea de circulație.”

10 Articolul 8 din directiva menționată prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) Atunci când se dovedește a fi necesar și pe baza analizei individuale a fiecărui caz în parte, statele membre pot plasa un solicitant în detenție, în cazul în care nu se pot aplica efectiv măsuri mai puțin coercitive.

(3) Un solicitant poate fi plasat în detenție numai în următoarele situații:

[...]

(e) în cazul în care este necesar din rațiuni de protejare a securității naționale sau a ordinii publice;

[...]”

11 Potrivit articolului 9 din aceeași directivă:

„(1) Un solicitant se plasează în detenție pentru o perioadă cât mai scurtă posibil și este menținut în detenție numai atât timp cât sunt aplicabile motivele prevăzute la articolul 8 alineatul (3).

Procedurile administrative relevante în contextul motivelor de detenție prevăzute la articolul 8 alineatul (3) sunt executate cu atenția cuvenită. Întârzierile aferente procedurilor administrative care nu se pot imputa solicitantului nu pot justifica o continuare a detenției.

(2) Măsura plasării în detenție a solicitanților se dispune în scris de către autoritățile judiciare sau administrative. Ordinul de plasare în detenție precizează motivele în fapt și în drept pe care se întemeiază.

(3) În cazul în care detenția se dispune de către autoritățile administrative, statele membre asigură o cale de atac judiciară rapidă privind legalitatea plasării în detenție, care să fie desfășurată din oficiu și/sau la cererea solicitantului. În cazul desfășurării din oficiu, o astfel de cale de atac se soluționează cât mai repede posibil de la începutul detenției. În cazul desfășurării la cererea solicitantului, acesta se soluționează cât mai rapid posibil după lansarea procedurii relevante. În acest scop, statele membre definesc în dreptul intern termenul în care se desfășoară calea de atac judiciară din oficiu și/sau calea de atac judiciară la cererea solicitantului.

În cazul în care, în urma exercitării căii de atac judiciare, se hotărăște că plasarea în detenție este ilegală, solicitantul în cauză este eliberat imediat.

(4) Solicitanților aflați în detenție li se comunică imediat în scris, într-o limbă pe care o înțeleg sau se presupune în mod rezonabil că o înțeleg, motivele detenției și procedurile prevăzute în dreptul intern pentru contestarea ordinului de detenție, precum și posibilitatea de a solicita asistență juridică și reprezentare gratuite.

(5) Plasarea în detenție face obiectul unei revizui de către o autoritate judiciară, la intervale rezonabile de timp, din oficiu și/sau la cererea solicitantului în cauză, în special ori de câte ori durata acesteia este prelungită, când apar circumstanțe relevante sau noi informații care ar putea afecta legalitatea detenției.

(6) În cazurile de revizuire judiciară a ordinului de plasare în detenție, prevăzute la alineatul (3), statele membre asigură accesul solicitanților la asistență juridică și reprezentare gratuite. Aceasta include, cel puțin, pregătirea documentelor procedurale necesare și participarea la audiere în fața autorităților judiciare în numele solicitantului.

Asistența juridică și reprezentarea gratuite se acordă de către persoanele calificate în mod adecvat, admise sau autorizate în temeiul dreptului intern și ale căror interese nu se află în conflict și nu ar putea fi potențial în conflict cu cele ale solicitantului.

(7) De asemenea, statele membre pot prevedea acordarea de asistență juridică și reprezentare gratuite:

- (a) numai acelor persoane care nu dispun de resurse suficiente și/sau
- (b) numai prin serviciile acordate de către consilieri juridici sau alți consilieri special desemnați în dreptul intern pentru a acorda asistență solicitanților și pentru a-i reprezenta.

(8) Statele membre pot, de asemenea:

- (a) impune limite pecuniare și/sau termene pentru acordarea de asistență juridică și reprezentare gratuite, cu condiția ca acestea să nu restricționeze în mod arbitrar accesul la asistență juridică și reprezentare;
- (b) prevedea, în ceea ce privește onorariile și alte costuri, că solicitanții de azil nu beneficiază de un tratament mai favorabil decât tratamentul acordat în general resortisanților proprii în chestiuni referitoare la asistență juridică.

(9) Statele membre pot cere rambursarea integrală sau parțială a costurilor acordate în cazul și în momentul în care situația financiară a solicitantului se îmbunătățește considerabil sau în cazul în care hotărârea de acordare a acestor prestații a fost luată pe baza unor informații false furnizate de solicitant.

(10) Procedurile de acces la asistență juridică și reprezentare se stabilesc în dreptul intern.”

Dreptul lituanian

- 12 Articolul 2 alineatul 20 din Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties” (Legea Republicii Lituania privind statutul juridic al străinilor), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „Legea privind străinii”), prevede că este considerat solicitant de azil străinul care, în conformitate cu procedura prevăzută de aceeași lege, a depus o cerere de azil asupra căreia nu s-a luat încă o decizie definitivă.
- 13 Capitolul X² din Legea privind străinii reglementează aplicarea acestei legi în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini. În cadrul acestui capitol, articolul 140¹² prevede:

„1. Cererea de azil a unui străin poate fi depusă:

- 1) la punctele de trecere a frontierei sau în zonele de tranzit, la [VSAT];
- 2) pe teritoriul Republicii Lituania, în cazul intrării legale a străinului în Lituania, la [Departamentul pentru Migrație];

3) într-un stat străin, la misiunile diplomatice sau la oficiile consulare ale Republicii Lituania desemnate de ministrul afacerilor externe.

2. Cererea de azil a unui străin depusă într-un mod care contravine modalităților menționate la alineatul 1 al acestui articol nu este acceptată, iar modalitățile de depunere a unei cereri de azil sunt explicate solicitantului. [VSAT], ținând seama de vulnerabilitatea străinului sau de alte circumstanțe individuale, poate accepta cererea de azil depusă de un străin care a trecut ilegal frontiera de stat a Republicii Lituania.

[...]"

- 14 Articolul 140¹⁷ din Legea privind străinii, care reglementează motivele de plasare în detenție a unui solicitant de azil în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență din cauza unui aflux masiv de străini, prevede la punctul 2 că un solicitant de azil poate fi plasat în detenție atunci când a intrat pe teritoriul Republicii Lituania prin trecerea ilegală a frontierei acestui stat membru.
- 15 Procedura de acordare și de retragere a azilului în Lituania, aprobată prin Decretul nr. 1V-131 din 24 februarie 2016 al ministrului de interne al Republicii Lituania (în versiunea sa rezultată din Decretul nr. 1V-626 din 27 iulie 2021 al ministrului de interne al Republicii Lituania, denumită în continuare „descrierea procedurii”), prevede la punctul 23 că, în cazul în care cererea de azil este depusă la o autoritate care nu este desemnată la articolul 67 alineatul 1 din Legea privind străinii sau cu nerespectarea cerințelor prevăzute la alineatul 2 al aceluiași articol sau la punctul 22 din descrierea procedurii, cererea este returnată străinului în termen de cel mult două zile lucrătoare din momentul în care se constată că cererea primită de autoritate este o cerere de azil, informându-l pe solicitant cu privire la procedura de depunere a unei cereri de azil. Această informație este prezentată străinului în scris, într-o limbă despre care se poate presupune în mod rezonabil că o înțelege. O copie a răspunsului dat străinului este transmisă autorității desemnate la articolul 67 alineatul (1) din Legea privind străinii, în funcție de locul de reședință al străinului, dacă acest loc de reședință este cunoscut.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 16 Prin Decretul nr. 517, intitulat „Declararea unei situații de urgență la nivel național și desemnarea șefului operațiunilor legate de situația de urgență la nivel național”, din 2 iulie 2021 (TAR, 2021, nr. 2021-15235, denumit în continuare „Decretul nr. 517/21”), guvernul Republicii Lituania a declarat o situație de urgență pe întreg teritoriul său. La 10 noiembrie 2021 a fost declarată stare de urgență pe o parte a acestui teritoriu, pentru motivul că statul membru menționat considera că se confruntă cu un aflux masiv de migranți provenind în special din Belarus.
- 17 La 17 noiembrie 2021, M. A., resortisant al unei țări terțe, a fost arestat în Polonia, împreună cu un grup de persoane care proveneau din Lituania, pentru motivul că nu deținea nici documentele de călătorie, nici viza necesară pentru șederea în acest din urmă stat membru și în Uniune. La 19 noiembrie 2021, M. A. a fost predat agenților VSAT pe teritoriul lituanian. În aceeași zi, această autoritate l-a plasat pe M. A. în detenție pentru o durată maximă de 48 de ore și a solicitat Alytaus apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Alytus, Lituania) să dispună plasarea sa în detenție pentru o durată maximă de șase luni.

- 18 În fața instanței menționate, VSAT a arătat că bazele de date lituaniene nu conțineau informații referitoare la persoana interesată și că aceasta se afla în situație de ședere ilegală în Lituania. Având în vedere toate împrejurările relevante, VSAT a apreciat că M. A. ar fi putut să fugă pentru a evita o plasare în detenție sau o eventuală îndepărtare din acest stat membru. Astfel, VSAT a solicitat ca M. A. să fie plasat în detenție în vederea stabilirii situației sale juridice, pentru o perioadă care să nu depășească șase luni.
- 19 În ședința în fața Alytaus apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Alytus), M. A. a formulat o cerere de protecție internațională. Prin decizia din 20 noiembrie 2021, această instanță a dispus măsura plasării în detenție a lui M. A. până la luarea unei decizii cu privire la statutul său juridic în Lituania, cel târziu până la 18 februarie 2022, pentru motivul că exista un risc de sustragere și că nu era posibil să se stabilească motivele pe care se întemeia cererea sa de azil în lipsa unei astfel de măsuri.
- 20 M. A. a declarat apel împotriva deciziei respective, sesizând instanța de trimitere, Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei). În ședința în fața acestei instanțe, M. A. și-a reiterat cererea de azil și a arătat că depusese deja o cerere de azil la 20 noiembrie 2021, la un funcționar neidentificat al VSAT. Această autoritate afirmă însă că nu dispune de date referitoare la cererea menționată.
- 21 La 24 ianuarie 2022, M. A. a depus în scris la VSAT o cerere de azil. Această cerere a fost respinsă ca inadmisibilă de Departamentul pentru Migrație, printre altele în temeiul articolului 140¹² alineatul 1 din Legea privind străinii.
- 22 În fața instanței de trimitere, M. A. a arătat că nu dispunea de informații cu privire la soluționarea cererii sale de azil și că nu a fost informat cu privire la modalitățile de depunere a acesteia. La 1 februarie 2022, în cadrul unei ședințe ulterioare în fața acestei instanțe, reprezentantul lui M. A. și cel al VSAT au solicitat instanței menționate să oblige Departamentul pentru Migrație să examineze cererea de protecție internațională a persoanei interesate.
- 23 Instanța de trimitere arată în primul rând că, într-o situație de urgență cauzată de aflulul masiv de migranți, precum cea declarată prin Decretul nr. 517/21, o cerere de azil trebuie să respecte, sub sancțiunea inadmisibilității, condițiile prevăzute la articolul 140¹² alineatul 1 din Legea privind străinii. Pe de altă parte, în temeiul articolului 140¹⁷ din Legea privind străinii, într-o astfel de situație de urgență, un străin intrat ilegal pe teritoriul lituanian poate fi plasat în detenție.
- 24 Aplicarea coroborată a acestor dispoziții din Legea privind străinii ar avea drept consecință faptul că M. A., ca urmare a intrării sale ilegale pe teritoriul lituanian, precum și a plasării sale în detenție, s-ar afla în imposibilitatea de a depune o cerere de protecție internațională și, în consecință, nu ar putea fi considerat solicitant de azil.
- 25 Or, ca urmare a situației de urgență declarate prin Decretul nr. 517/21, numai solicitanții de azil pot face obiectul unei măsuri mai puțin constrângătoare decât detenția.
- 26 Instanța de trimitere consideră, astfel, că un resortisant al unei țări terțe care a intrat și se află în situație de ședere ilegală în Lituania nu are posibilitatea de a i se aplica o măsură mai puțin constrângătoare decât detenția.

- 27 Desigur, în temeiul articolului 140¹² alineatul 2 din Legea privind străinii, VSAT dispune de o marjă de apreciere pentru a recunoaște statutul de solicitant de azil resortisanților țărilor terțe care au trecut ilegal frontierele lituaniene, având în vedere vulnerabilitatea lor sau alte circumstanțe individuale. Totuși, întrucât condițiile exercitării acestei marje de apreciere nu sunt reglementate în mod precis, instanța de trimitere consideră că nu este în măsură să se pronunțe cu privire la legalitatea măsurilor adoptate în speță de VSAT.
- 28 În aceste condiții, instanța menționată solicită să se stabilească dacă Directivele 2011/95 și 2013/32 se opun unor dispoziții naționale potrivit cărora, în cazul declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, un străin care a intrat și se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru este lipsit efectiv de posibilitatea de a depune o cerere de protecție internațională.
- 29 În al doilea rând, instanța de trimitere are îndoieli cu privire la conformitatea cu dreptul Uniunii a dispozițiilor care permit autorităților lituaniene, în cazul unei situații de urgență declarate în urma unui aflux masiv de migranți, să plaseze în detenție o persoană în situația lui M. A. pentru simplul motiv al intrării sale ilegale pe teritoriul lituanian. Această instanță ridică problema compatibilității dispozițiilor respective cu considerentul (15) și cu articolul 8 alineatele (2) și (3) din Directiva 2013/33, potrivit cărora solicitanții de protecție internațională pot fi plasați în detenție numai în condiții excepționale clar definite și respectând principiul proporționalității.
- 30 Pe de altă parte, ca urmare a unor îndoieli privind legalitatea plasării inițiale în detenție a lui M. A., instanța de trimitere a obligat VSAT prin decizia de trimitere, cu titlu provizoriu, să îl plaseze pe M. A. într-un centru de cazare sau într-un alt loc adaptat, cu restrângerea libertății sale de circulație la perimetrul acestui loc, până la 18 februarie 2022. În plus, instanța de trimitere a obligat Departamentul pentru Migrație să nu îl expulzeze sau să îl returneze pe M. A. într-o țară terță până la adoptarea unei decizii definitive în cauza principală.
- 31 În aceste condiții, Lietuvos vyriausiosios administracinis teismas (Curtea Administrativă Supremă a Lituaniei) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 7 alineatul (1) din Directiva [2013/32] coroborat cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva [2011/95] trebuie interpretat în sensul că se opune unor norme de drept național precum cele aplicabile în speță, în temeiul cărora, în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, un străin care a intrat și se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru nu poate, în principiu, să depună o cerere de protecție internațională?
- 2) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare, articolul 8 alineatele (2) și (3) din Directiva [2013/33] trebuie interpretat în sensul că se opune unor norme de drept național în temeiul cărora, în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, un solicitant de azil poate fi plasat în detenție pentru simplul motiv că a intrat pe teritoriul Republicii Lituania prin trecerea ilegală a frontierei de stat a acesteia?”

Cu privire la procedura de urgență

- 32 Instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii preliminară de urgență prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții.
- 33 În susținerea acestei cereri, a arătat că M. A. a fost plasat în detenție din 17 noiembrie 2021 până la adoptarea deciziei de trimitere, la 2 februarie 2022. În temeiul deciziei menționate, M. A. a fost plasat într-un centru de cazare al VSAT în condițiile arătate la punctul 30 din prezenta hotărâre. Instanța de trimitere a adăugat că reglementarea aplicabilă permite VSAT, la expirarea termenului acestei măsuri provizorii, stabilit la 18 februarie 2022, să sesizeze din nou instanța de prim grad cu o cerere având ca obiect plasarea persoanei interesate în detenție sau aplicarea unei alte măsuri în privința acesteia.
- 34 La 21 februarie 2022, Camera întâi a Curții a solicitat instanței de trimitere, pe de o parte, informații referitoare la situația lui M. A. după expirarea termenului măsurii dispuse de această instanță și, pe de altă parte, indicații privind printre altele limitările libertății personale pe care le presupune această măsură.
- 35 Din răspunsul instanței de trimitere reiese că, la 11 februarie 2022, Marijampolės apylinkės teismas (Tribunalul Districtual din Marijampole, Lituania) a adoptat în privința lui M. A. o măsură analogă celei dispuse de instanța de trimitere și menționate la punctul 30 din prezenta hotărâre. Această măsură a fost dispusă până la stabilirea statutului juridic al lui M. A., nu mai târziu de 11 mai 2022.
- 36 Trebuie arătat, în primul rând, că prezenta trimitere preliminară privește interpretarea Directivelor 2011/95, 2013/32 și 2013/33, care intră sub incidența titlului V din partea a treia din Tratatul FUE, referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție. În consecință, această trimitere poate fi judecată potrivit procedurii preliminară de urgență.
- 37 În al doilea rând, în ceea ce privește condiția privind urgența, trebuie subliniat că această condiție este îndeplinită în special atunci când persoana în cauză în litigiul principal este în prezent lipsită de libertate, iar menținerea ei în detenție depinde de soluția din litigiul principal. În această privință, situația persoanei în cauză trebuie apreciată astfel cum se prezintă la data examinării cererii prin care se solicită judecarea trimiterii preliminară potrivit procedurii de urgență (Hotărârea din 14 mai 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU și C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punctul 99, precum și jurisprudența citată).
- 38 Potrivit unei jurisprudențe constante, plasarea unui resortisant al unei țări terțe într-un centru de detenție, indiferent dacă se realizează în timp ce solicită protecție internațională sau în vederea îndepărtării lui, constituie o măsură privativă de libertate (Hotărârea din 14 mai 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU și C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punctul 100, precum și jurisprudența citată).
- 39 Pe de altă parte, în ceea ce privește noțiunea de „detenție” în sensul articolului 2 litera (h) din Directiva 2013/33, Curtea a statuat deja că din modul de redactare și din geneza acestei dispoziții, precum și din contextul în care se înscrie reiese că detenția unui solicitant de protecție internațională constituie o măsură coercitivă care îl lipsește pe acest solicitant de libertatea de circulație și îl izolează de restul populației, obligându-l să rămână permanent într-un perimetru

restrâns și închis (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 mai 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 PPU și C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, punctul 223).

- 40 În speță, trebuie arătat, *primo*, că, la data examinării cererii de judecare a trimiterii preliminare potrivit procedurii de urgență, M. A. era supus unei „alte” măsuri decât detenția, în sensul dreptului lituanian, și anume cazarea într-un centru al VSAT, cu restricție de circulație la perimetrul acestui loc de cazare.
- 41 În această privință, din informațiile transmise de instanța de trimitere reiese că, deși M. A. se putea deplasa efectiv în interiorul centrului VSAT în discuție, nu putea ieși din perimetrul acestuia fără autorizație și însoțitor. În consecință, persoana interesată pare să fie izolată de restul populației și lipsită de libertatea sa de circulație.
- 42 În aceste condiții, persoana respectivă trebuie considerată ca fiind în detenție în sensul articolului 2 litera (h) din Directiva 2013/33.
- 43 *Secundo*, în ceea ce privește legătura dintre menținerea în detenție și soluționarea litigiului principal, din decizia de trimitere reiese, pe de o parte, că prima întrebare adresată privește posibilitatea reclamantului din litigiul principal de a depune o cerere de protecție internațională și de a fi, astfel, considerat solicitant de azil. Or, potrivit indicațiilor furnizate de instanța de trimitere, această calificare ca solicitant de azil este necesară pentru a putea fi aplicată o măsură ce nu implică restrângerea libertății de circulație care caracterizează noțiunea de detenție.
- 44 Pe de altă parte, a doua întrebare preliminară urmărește în esență să se stabilească dacă articolul 8 alineatele (2) și (3) din Directiva 2013/33 permite plasarea în detenție a lui M. A. pentru simplul motiv că se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul lituanian.
- 45 Având în vedere aceste considerații, la 3 martie 2022, Camera întâi a Curții a decis, la propunerea judecătorului raportor, după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere de judecare a prezentei trimiteri preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

Cu privire la existența în continuare a obiectului primei întrebări

- 46 În ședință, guvernul lituanian a arătat că, la 18 martie 2022, M. A. a depus o cerere de protecție internațională, în prezent în curs de examinare de către autoritățile competente. Astfel, fără a susține în mod expres că această întrebare este inadmisibilă, guvernul menționat arată că nu ar mai fi necesar ca Curtea să răspundă la prima întrebare preliminară, aceasta rămânând fără obiect.
- 47 Procedura instituită la articolul 267 TFUE este un instrument de cooperare între Curte și instanțele naționale cu ajutorul căruia Curtea furnizează acestora din urmă elementele de interpretare a dreptului Uniunii care le sunt necesare pentru soluționarea litigiilor asupra cărora urmează să se pronunțe [Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei Disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctul 69].

- 48 În această privință, trebuie amintit că justificarea trimiterii preliminare nu este formularea unor opinii consultative cu privire la probleme generale sau ipotetice, ci nevoia inherentă soluționării efective a unui litigiu. Prin urmare, în cazul în care se constată că întrebările adresate sunt în mod vădit lipsite de relevanță pentru soluționarea acestui litigiu, Curtea trebuie să declare că nu este necesar să se pronunțe asupra fondului [Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A. K. și alții (Independența Camerei Disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctul 70].
- 49 Or, chiar presupunând că M. A. a depus efectiv o cerere de protecție internațională la 18 martie 2022, care ar fi în prezent în curs de examinare, din decizia de trimitere reiese că, prin intermediul primei întrebări preliminare, instanța de trimitere urmărește stabilirea legalității măsurilor aplicate în privința acestei persoane începând de la prima sa încercare de depunere a cererii de protecție internațională, care ar fi intervenit la 20 noiembrie 2021.
- 50 În consecință, prima întrebare preliminară rămâne utilă pentru soluționarea litigiului principal și, prin urmare, trebuie să se răspundă la această întrebare.

Cu privire la fond

- 51 În cadrul procedurii de cooperare prevăzute la articolul 267 TFUE și menționate la punctul 47 din prezenta hotărâre, chiar dacă, pe plan formal, instanța de trimitere și-a limitat întrebarea doar la interpretarea unei dispoziții specifice a dreptului Uniunii, o asemenea împrejurare nu împiedică Curtea să îi furnizeze toate elementele de interpretare a acestui drept care pot fi utile pentru judecarea cauzei cu care este sesizată, indiferent dacă instanța respectivă s-a referit sau nu la aceste elemente în enunțul întrebărilor sale. În această privință, revine Curții sarcina de a extrage din ansamblul elementelor furnizate de instanța națională și mai ales din motivarea deciziei de trimitere elementele de drept al Uniunii care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului (Hotărârea din 15 iulie 2021, DocMorris, C-190/20, EU:C:2021:609, punctul 23 și jurisprudența citată).
- 52 În speță, trebuie arătat că prima întrebare adresată, care privește printre altele interpretarea articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2011/95, este justificată de îndoielile exprimate de instanța de trimitere cu privire la condițiile în care o cerere de protecție internațională poate fi depusă în Lituania. Or, această dispoziție privește evaluarea de către statul membru în cauză a elementelor relevante ale unei astfel de cereri și, în consecință, nu pare relevantă pentru soluționarea litigiului principal.
- 53 Pe de altă parte, în măsura în care prima întrebare preliminară privește condițiile menționate de depunere a unei cereri de protecție internațională, trebuie interpretat de asemenea articolul 6 din Directiva 2013/32, care prevede normele referitoare la accesul la procedura de examinare a unor astfel de cereri.
- 54 În plus, potrivit indicațiilor furnizate de instanța de trimitere, într-o situație de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, nerespectarea condițiilor de depunere a unei cereri de protecție internațională prevăzute la articolul 140¹² alineatul 1 din Legea privind străinii determină neacceptarea cererii, care, în conformitate cu punctul 23 din descrierea procedurii, este restituită persoanei interesate fără a fi examinată.

- 55 Aceasta implică, astfel cum arată domnul avocat general la punctul 58 din concluzii, că resortisanții țărilor terțe care nu îndeplinesc condițiile de intrare în Lituania pot solicita în mod valabil azil în acest stat membru în esență doar din străinătate sau la frontiera acestuia. În schimb, resortisanții respectivi ar pierde această posibilitate după intrarea lor ilegală pe teritoriul statului membru menționat. Astfel, în aceste cazuri, cererea lor nu ar fi luată în considerare de autoritățile naționale.
- 56 În aceste condiții, pentru a răspunde în mod util la prima întrebare, trebuie să se considere că, prin intermediul său, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2013/32 trebuie interpretate în sensul că se opun reglementării unui stat membru potrivit căreia, în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală sunt efectiv lipsiți de posibilitatea de a avea acces, pe teritoriul acestui stat membru, la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională.
- 57 Din cuprinsul articolului 6 alineatele (1), (3) și (4) din Directiva 2013/32 rezultă că acțiunea de „a înainta” o cerere de protecție internațională nu necesită nicio formalitate administrativă, aceste formalități trebuind să fie respectate cu ocazia „depunerii” cererii. Astfel, această din urmă acțiune impune, în principiu, solicitantului protecției internaționale să completeze un formular prevăzut în acest scop la articolul 6 alineatul (4) din directiva menționată [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 93].
- 58 În ceea ce privește în special acțiunea menționată de „a înainta” o cerere de protecție internațională, trebuie precizat că articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2013/32 prevede că fiecare persoană majoră având capacitate juridică are dreptul de a depune o cerere de protecție internațională în nume propriu. În plus, reiese din jurisprudența Curții că orice resortisant al unei țări terțe sau apatrid are dreptul de a înainta o cerere de protecție internațională pe teritoriul unui stat membru, inclusiv la frontierele sale sau în zonele de tranzit ale acestuia, chiar dacă se află în situație de ședere neautorizată pe acest teritoriu. Acest drept trebuie să îi fie recunoscut, oricare ar fi șansele de succes ale unei astfel de cereri [Hotărârea din 16 noiembrie 2021, Comisia/Ungaria (Incriminarea sprijinului acordat solicitanților de azil), C-821/19, EU:C:2021:930, punctul 136].
- 59 Pe de altă parte, articolul 6 alineatul (2) din Directiva 2013/32 prevede obligația statelor membre de a se asigura că persoana care a solicitat protecție internațională are posibilitatea efectivă de a depune cererea sa în cel mai scurt timp posibil [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 63].
- 60 În această privință, trebuie subliniat, pe de o parte, că înaintarea, înregistrarea și depunerea unei cereri trebuie să respecte obiectivul Directivei 2013/32 de a garanta un acces efectiv, și anume un acces cât mai ușor posibil, la procedura de acordare a protecției internaționale [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 63].
- 61 Pe de altă parte, dreptul de a înainta o asemenea cerere condiționează, *primo*, respectarea efectivă a drepturilor ca această cerere să fie înregistrată și să poată fi depusă și examinată în termenele stabilite de Directiva 2013/32 și, *secundo*, în definitiv, efectivitatea dreptului de azil, astfel cum

este garantat la articolul 18 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) [a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 decembrie 2020, Comisia/Ungaria (Primirea solicitanților de protecție internațională), C-808/18, EU:C:2020:1029, punctul 102].

- 62 Astfel, deși înaintarea și depunerea unei cereri de protecție internațională constituie etape succesive și distincte [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 93], există totuși o legătură strânsă între aceste acțiuni, din moment ce acestea urmăresc să asigure, pe de o parte, accesul efectiv la procedura care permite examinarea unei cereri de protecție internațională și, pe de altă parte, efectivitatea articolului 18 din cartă.
- 63 Prin urmare, trebuie să se constate că aplicarea unei legislații naționale precum articolul 140¹² alineatul 1 din Legea privind străinii, care prevede că un resortisant al unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală ar fi lipsit, numai pentru acest motiv, după intrarea sa pe teritoriul lituanian, de posibilitatea de a înainta sau de a depune o cerere de protecție internațională împiedică, în consecință, resortisantul menționat să beneficieze efectiv de dreptul consacrat la articolul 18 din cartă.
- 64 Asemenea modalități de acces la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională prevăzute la articolul 140¹² alineatul 1 din Legea privind străinii nu pot fi considerate ca respectând cerințele stabilite la articolul 6 și la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2013/32.
- 65 Desigur, potrivit articolului 6 alineatul (3) din Directiva 2013/32, statele membre pot solicita ca cererile de protecție internațională să fie depuse personal și/sau într-un loc desemnat. Totuși, astfel cum arată domnul avocat general la punctul 75 din concluzii, statele membre nu pot exercita opțiunea respectivă într-un mod care împiedică în practică acești resortisanți sau numai pe unii dintre ei să își depună cererea „în cel mai scurt timp posibil”. Interpretarea contrară ar încălca obiectivul Directivei 2013/32, care constă în garantarea unui acces efectiv, ușor și rapid la procedura de acordare a protecției internaționale și ar aduce o atingere gravă efectului util al dreptului de a solicita azil, pe care articolul 7 din directiva menționată îl recunoaște oricărui resortisant al unei țări terțe.
- 66 Situația nu poate fi diferită atunci când accesul unui resortisant al unei țări terțe la procedura prevăzută la articolul 6 din Directiva 2013/32 poate fi totuși asigurat prin utilizarea unei puteri discreționare, prevăzută la articolul 140¹² alineatul 2 din Legea privind străinii, care permite autorității responsabile să accepte examinarea unei cereri de protecție internațională pentru motivul vulnerabilității solicitantului sau al altor circumstanțe excepționale.
- 67 În această privință, este suficient să se constate că, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 58 din prezenta hotărâre, potrivit modului de redactare a articolului 7 alineatul (1) din Directiva 2013/32 și jurisprudenței Curții, „fiecare persoană majoră” și „fiecare resortisant al unei țări terțe” au dreptul de a depune o cerere de protecție internațională. Astfel, o dispoziție națională precum articolul 140¹² alineatul 2 din Legea privind străinii, care prevede o putere discreționară a autorității competente de a lua în considerare numai cererile anumitor persoane interesate aflate în situație de ședere ilegală, pentru motivul vulnerabilității lor, nu îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2013/32.

- 68 Totuși, guvernul lituanian invocă, cu titlu de justificare a limitărilor dreptului de a depune o cerere de protecție internațională care rezultă din articolul 140¹² alineatul 1 din Legea privind străinii, amenințarea la adresa ordinii publice sau a securității interne căreia trebuie să îi facă față Republica Lituania ca urmare a afluxului masiv de migranți la frontierele sale, provenind în special din Belarus.
- 69 În aceste condiții, trebuie arătat că, potrivit articolului 72 TFUE, dispozițiile titlului V din partea a treia din acest tratat nu aduc atingere exercitării responsabilităților care revin statelor membre pentru menținerea ordinii publice și pentru apărarea securității interne.
- 70 În această privință, trebuie amintit că, deși adoptarea măsurilor apte să asigure ordinea publică pe teritoriul lor, precum și securitatea lor internă și externă este de competența statelor membre, totuși nu rezultă din aceasta că asemenea măsuri se sustrag în totalitate aplicării dreptului Uniunii. Astfel, după cum Curtea a statuat deja, Tratatul FUE nu prevede derogări exprese aplicabile în situații susceptibile să afecteze ordinea publică și siguranța publică decât în cazuri bine delimitate. Nu se poate deduce din această constatare că ar exista o rezervă generală, inerentă Tratatului FUE, care ar exclude din sfera de aplicare a dreptului Uniunii orice măsură adoptată în temeiul ordinii publice sau al siguranței publice. Recunoașterea existenței unei asemenea rezerve, în afara condițiilor specifice ale dispozițiilor acestui tratat, ar risca să aducă atingere caracterului imperativ și aplicării uniforme ale dreptului Uniunii [a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 decembrie 2020, Comisia/Ungaria (Primirea solicitanților de protecție internațională), C-808/18, EU:C:2020:1029, punctul 214].
- 71 În plus, derogarea prevăzută la articolul 72 TFUE trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte. Rezultă că acest articol 72 nu poate fi interpretat într-un asemenea mod încât să confere statelor membre prerogativa de a deroga de la dispozițiile dreptului Uniunii prin simpla invocare a responsabilităților care le revin pentru menținerea ordinii publice și pentru apărarea securității interne [a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 decembrie 2020, Comisia/Ungaria (Primirea solicitanților de protecție internațională), C-808/18, EU:C:2020:1029, punctul 215].
- 72 În aceste condiții și având în vedere jurisprudența menționată la punctele 70 și 71 din prezenta hotărâre, invocarea în mod general a unor atingeri aduse ordinii publice sau securității interne cauzate de afluxul masiv de resortisanți ai unor țări terțe nu permite justificarea, în temeiul articolului 72 TFUE, a unei dispoziții precum articolul 140¹² din Legea privind străinii, care conduce la privarea – *de facto* – a resortisantului unei țări terțe aflat în situație de ședere ilegală într-un stat membru de dreptul de a depune o cerere de protecție internațională pe teritoriul statului membru respectiv.
- 73 De altfel, guvernul lituanian nu a precizat care ar fi efectul unei astfel de măsuri asupra menținerii ordinii publice și a apărării securității interne în situația de urgență legată de afluxul masiv de migranți în cauză.
- 74 Pe de altă parte, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 125-127 și 130 din concluziile domnului avocat general, Directiva 2013/32 autorizează statele membre, în special la articolul 43, să instituie proceduri speciale, aplicabile la frontiera lor, având ca obiect aprecierea admisibilității cererilor de protecție internațională în situații în care comportamentul solicitantului tinde să indice că cererea sa este vădit nefondată sau abuzivă. Aceste proceduri permit statelor membre să își exercite, la frontierele externe ale Uniunii, responsabilitățile în materie de menținere a ordinii publice și de apărare a securității interne fără a fi necesar să se recurgă la o derogare în temeiul articolului 72 TFUE.

- 75 Având în vedere ansamblul acestor considerații, trebuie să se răspundă la prima întrebare preliminară că articolul 6 și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2013/32 trebuie interpretate în sensul că se opun reglementării unui stat membru potrivit căreia, în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, resortisanții țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală sunt efectiv lipsiți de posibilitatea de a avea acces, pe teritoriul acestui stat membru, la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională.

Cu privire la a doua întrebare

Cu privire la admisibilitate

- 76 Guvernul lituanian a susținut în esență, în ședință, că nu este necesară pronunțarea cu privire la a doua întrebare preliminară, din moment ce instanța de trimitere a dispus, la 2 februarie 2022, ca M. A. să facă obiectul unei „alte” măsuri decât detenția, în sensul dreptului lituanian, și că această măsură ar fi fost reînnoită în esență până la 11 mai 2022.
- 77 Or, în această privință, este suficient să se amintească faptul că din cuprinsul punctului 42 din prezenta hotărâre reiese că măsura aplicată lui M. A. constituie o detenție în sensul articolului 2 litera (h) din Directiva 2013/33.
- 78 În aceste condiții, trebuie să se constate că este necesar să se răspundă la a doua întrebare, care este admisibilă.

Cu privire la fond

- 79 Instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 8 alineatele (2) și (3) din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că se opune legislației unui stat membru potrivit căreia, în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, un solicitant de azil poate fi plasat în detenție pentru simplul motiv că se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul acestui stat membru.
- 80 Cu titlu introductiv, este necesar să se precizeze că, potrivit jurisprudenței Curții, un resortisant al unei țări terțe dobândește calitatea de solicitant de protecție internațională, în sensul articolului 2 litera (c) din Directiva 2013/32, din momentul în care „depune [a se citi «înaintează»]” o astfel de cerere [Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 92].
- 81 Din jurisprudența Curții reiese că articolele 8 și 9 din Directiva 2013/33 coroborate cu considerentele (15) și (20) ale acesteia aduc restrângeri importante puterii conferite statelor membre de a proceda la o plasare în detenție [Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 101].
- 82 Astfel, potrivit articolului 8 alineatul (2) din directiva menționată, un solicitant de protecție internațională nu poate fi plasat în detenție decât atunci când, pe baza analizei individuale a fiecărui caz în parte, se dovedește a fi necesar și nu se pot aplica efectiv măsuri mai puțin coercitive. Rezultă că autoritățile naționale nu pot plasa în detenție un solicitant de protecție

internațională fără să fi verificat în prealabil, de la caz la caz, dacă o asemenea detenție este proporțională cu scopurile urmărite de aceasta [Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctul 102].

- 83 În ceea ce privește articolul 8 alineatul (3) din Directiva 2013/33, reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții că această dispoziție enumeră în mod exhaustiv diferitele motive susceptibile să justifice o plasare în detenție și că fiecare dintre aceste motive răspunde unei nevoi specifice, prezentând astfel un caracter autonom. Având în vedere importanța dreptului la libertate consacrat la articolul 6 din cartă și gravitatea ingerinței pe care o constituie o asemenea măsură de plasare în detenție față de acest drept, restrângerile exercitării acestuia trebuie să fie efectuate în limitele strictului necesar [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iunie 2020, Ministerio Fiscal (Autoritate susceptibilă să primească o cerere de protecție internațională), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, punctele 104 și 105].
- 84 Or, trebuie arătat că împrejurarea că un solicitant de protecție internațională se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru nu figurează printre motivele care pot justifica, în temeiul articolului 8 alineatul (3) din Directiva 2013/33, plasarea în detenție a unui astfel de solicitant. În consecință, un resortisant al unei țări terțe nu poate face obiectul unei măsuri de detenție numai pentru acest motiv.
- 85 Este totuși necesar să se stabilească, pentru a furniza un răspuns util instanței de trimitere, dacă o astfel de împrejurare poate justifica plasarea în detenție a unui solicitant de azil în temeiul rațiunilor de protejare a securității naționale sau a ordinii publice prevăzute la litera (e) a articolului 8 alineatul (3), menționat anterior, așa cum consideră în esență guvernul lituanian. În special, potrivit acestui guvern, în contextul excepțional reprezentat de aflulul masiv de străini provenind din Belarus, comportamentul unei persoane aflate în situația lui M. A. ar constitui o amenințare pentru ordinea publică și securitatea națională a Republicii Lituania. În ședință, guvernul acestui stat membru a invocat de asemenea amenințarea pe care un resortisant străin aflat în situația lui M. A. o reprezintă pentru ordinea publică și pentru siguranța publică a celorlalte state membre ale Uniunii.
- 86 În această privință, trebuie amintit că încadrarea strictă căreia îi este supusă puterea recunoscută autorităților naționale competente de a plasa în detenție un solicitant, în temeiul articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33, este deopotrivă asigurată prin interpretarea dată, în jurisprudența Curții, noțiunilor de „securitate națională” și de „ordine publică” care figurează în alte directive și care se aplică și în privința Directivei 2013/33 (Hotărârea din 15 februarie 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 64).
- 87 Astfel, Curtea a statuat că noțiunea „ordine publică” presupune, în orice caz, pe lângă tulburarea ordinii sociale pe care o reprezintă orice încălcare a legii, existența unei amenințări reale, actuale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății (Hotărârea din 15 februarie 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 65 și jurisprudența citată).
- 88 În ceea ce privește noțiunea de „securitate națională”, această noțiune acoperă atât securitatea internă a unui stat membru, cât și securitatea sa externă și că, prin urmare, atingerea adusă funcționării instituțiilor și a serviciilor publice esențiale, precum și supraviețuirea populației, ca și riscul unei perturbări grave a relațiilor externe sau a conviețuirii în pace a popoarelor ori atingerea adusă intereselor militare pot afecta siguranța publică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 februarie 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 66 și jurisprudența citată).

- 89 Din aceste considerații rezultă că amenințarea la adresa securității naționale sau a ordinii publice nu poate justifica, în raport cu cerința necesității, plasarea sau menținerea în detenție a unui solicitant pe baza articolului 8 alineatul (3) primul paragraf litera (e) din Directiva 2013/33 decât cu condiția ca comportamentul său individual să reprezinte o amenințare reală, actuală și suficient de gravă la adresa unui interes fundamental al societății sau a securității interne sau externe a statului membru în cauză (Hotărârea din 15 februarie 2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, punctul 67).
- 90 În aceste condiții, nu se poate considera că, în sine, caracterul ilegal al șederii unui solicitant de protecție internațională demonstrează existența unei amenințări suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății sau că indică o atingere adusă intereselor menționate la punctul 89 din prezenta hotărâre. Astfel, nu se poate admite că un asemenea solicitant poate constitui, pentru simplul motiv că se află într-o situație de ședere ilegală într-un stat membru, o amenințare pentru securitatea națională sau ordinea publică a acestui stat membru, în sensul articolului 8 alineatul (3) litera (e) din Directiva 2013/33.
- 91 Această constatare nu aduce atingere posibilității de a considera că un solicitant de protecție internațională aflat în situație de ședere ilegală într-un stat membru reprezintă o asemenea amenințare ca urmare a unor împrejurări specifice care demonstrează pericolozitatea sa, care se adaugă la caracterul ilegal al șederii respective.
- 92 În sfârșit, în măsura în care argumentele guvernului lituanian invocate în ședință pot fi înțelese în sensul că invocă posibilitatea de a deroga, ca urmare a situației excepționale a aflului de migranți, de la toate dispozițiile Directivei 2013/33 în temeiul articolului 72 TFUE, trebuie arătat că guvernul menționat se limitează să invoce, în această privință, considerații generale care nu sunt de natură, în raport cu jurisprudența amintită la punctele 70 și 71 din prezenta hotărâre, să justifice aplicarea acestui articol.
- 93 Având în vedere ansamblul acestor considerații, trebuie să se răspundă la a doua întrebare preliminară că articolul 8 alineatele (2) și (3) din Directiva 2013/33 trebuie interpretat în sensul că se opune legislației unui stat membru potrivit căreia, în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, un solicitant de azil poate fi plasat în detenție pentru simplul motiv că se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul acestui stat membru.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 94 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) Articolul 6 și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale trebuie interpretate în sensul că se opun reglementării unui stat membru potrivit căreia, în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, resortisanții**

țarilor terțe aflați în situație de ședere ilegală sunt efectiv lipsiți de posibilitatea de a avea acces, pe teritoriul acestui stat membru, la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională.

- 2) Articolul 8 alineatele (2) și (3) din Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională trebuie interpretat în sensul că se opune legislației unui stat membru potrivit căreia, în cazul declarării stării de război, a stării de urgență ori al declarării unei situații de urgență ca urmare a unui aflux masiv de străini, un solicitant de azil poate fi plasat în detenție pentru simplul motiv că se află în situație de ședere ilegală pe teritoriul acestui stat membru.**

Semnături